

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată cetă.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Iunie 1884, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 18. Iunie 1884

Curioase lucruri se mai întemplă în lumea aceasta. Și ele în lupta politică de curioase ce sînt, stîrnesc în omul cu judecată două simțeminte opuse unul, altuia, surisul și compătimirea. Da, trebuie să suridem fără voia noastră la sbuciumarea diarelor, cari cu ori ce preț caută motiv de ceartă și insinuațiuni, și trebuie să le compătimim în ridicula lor poziție de dascăli nechemăți și păcăliți.

Era un timp, când românii ca români, politicesc în două tabere despărțiți, luptau ca români și romanitatea lor nu li se contesta. A fost, însă nu mai este. Cu nouă teorii despre naționalitatea noastră, oameni noi cu nouă sectă politică au venit, și ne au dis, ca românii ca partidă națională numai în opoziție au loc. S'au dis și mai mult: partidă națională română nu este permis să existe, dacă ea nu este *ex principio* opozițională.

Noi am ridicat cuvîntul contra definierei naționalismului în acest chip, și am dis: sîntem români, pentru că sîntem români, și nu pentru că în cestiuni cari nu ne privesc pre noi în special, vom merge cu opoziția sau cu guvernul. Am dis și o mai dicem: împregiurările actuale sînt de astfelu, încât noi de noi nu putem face mult. Va trebui deci să ne alipim lângă partidă, care e și dispusă a ne face unele concessiuni, și totodată e și în stare a ni le face.

Mare sfară în lume și țeară pentru această părere a noastră. Am fost declarați de guvernamentali, țșadară: antinaționalisti, trădători de sângele și neamul nostru, și eschiși din ceata românilor privilegiați. Și pentru ce? Pentru că am dis: între împregiurările de aji toate partidele unguresci ne sînt neamice, cu aceasta sîntem în carat. Avem deci să alegem dintre partidele neamice pre cele mai puțin neamice, pre aceea, care e aplicată a se uita și la noi, și ne și poate considera dacă voesce.

Români au ramas numai cei opoziționali, pentru-că aji a fi român înseamnă a nu rezona, ci a merge orbiș unde merge mulțimea cu devisa: Jos regimul, sus opoziția!

Am reflectat pre frații nostri români opoziționali — însușire pentru care dîșii se cred a fi români; i-am reflectat la împregiurarea, că noi la opoziția actuală sub nici o condițiune nu putem reflecta, căci ea în spurcatul ei șovinism trece granițele rațiunei. E nebulie a dice că să mergem cu opoziția spre a o ajuta la putere, căci ea nu face secrete din scopurile sale, și dacă va ajunge la putere, ne va persecuta și mai tare. La resoanele noastre ni sau făcut reproșuri, că noi — accentuăm cuvîntul noi — noi cei cari am mai ramas fideli stindardului fericitului Șaguna, sîntem în soldul guvernului, și aceasta ni s'au făcut pentru cuvîntul, ca și noi la rîndul nostru să facem imputări fraților pasivisti — rectius români naționali opoziționali, că ei stau în soldul opoziției unguresci.

Ni s'au cetit toate păcatele guvernului unguresc, și ni s'a dis: sunteți trădători, căți vați dat prinși „auf Gnade und Ungnade“.

Este vorba de a se fi dat prins. Nici odată nu neam dat prinși în ținuta noastră politică, am dis că vrem să fim români, și să ne desvoltăm românesc. Aceasta o dicem și acuma, dacă nu ni se crede, nu e vina noastră, fiecare după sine judecă.

E vorba de a te fi dat prins. Să o concedam aceasta încât privește pe frații naționali opoziționali, căci dîșii o susțin aceasta, și să constatăm starea lucrului.

Diarul opoziției moderate „Pesti Napló“ în numărul de Dumineca trecută aruncă cu foc și jar asupra guvernului, pentru cuvîntul că el a pactat cu partidă română națională, și a dat două cercuri românilor din comitatul Aradului. Păcatul e mare și strigătoriu la ceriu, căci guvernul actual stînd de vorbă cu românii, recunoaște că există și români în Ungaria, și încă români ca partidă, cu care trebuie să pacteze omul. Și ce e și mai mult, două cercuri unguresci, susținute cu mari greutate

fură sacrificate, luate din mînilor deputaților unguri, și liferate la doi români. Eată dară păcatul strigătoriu la ceriu!

Așa „Pesti Napló“ de Duminecă. Pre când scria așa „Pesti Napló“, conducătoriu partidei acesteia, contele Apponyi este în Arad și ia parte la constituirea partidei. Tot Duminecă ține Apponyi cuvîntare în Arad, și între altele dice: „partida opozițională nu cunoaște partidă națională, ea cunoaște numai ideea de stat unguresc, și honpolgár — adică cive patriot — și că pentru aceste noțiuni, pentru aceste idei sacrifică interesele sale de partidă, mai bucuros, ca, precum a făcut guvernul, să deie cercuri la deputați naționali.“

Am tradus verbal din „Pesti Napló“ de Luni. Lumea va vedea încă odată profesiunea politică a opoziției. Am reflectat la opoziția moderată în speranța că românii naționali opoziționali nu vor fi ei reflectând la kussuthisti.

Pentru noi situațiunea e clară. N'avem nici un motiv pentru ajutarea venirii la putere a domnului Apponyi et Comp., căci ei ne spun verde curat, că nu vreau să recunoască îndreptățirea de esistență a unei partide naționale. Ideia de stat unguresc *suprema lex esto*.

Sîntem între două focuri. E rău, de tot rău, guvernul actual, căci el ne arde și ne frige. Apponyi ne pune în perspectivă pîrjolire chiar. Ce e de făcut, unul nu vrea să te recunoască, celalalt se poate că da, și actualitatea dovedesce că da.

După noi cestiunea este: între două rele alegem pre cel mai puțin rău, și căutăm căi și mijloace ca să ne facem soartea după puțină cât se poate de ușoară. Aici zace cestiunea. Dacă e vorba de dorințe, noi avem dorințe mai esagerate ca românii naționali opoziționali. Și nu ne sfim a o spune: dacă ar atîrna dela noi, am face o Dacoromânie tare și mare — dela Tisa până în mare, am duce hegemonia în Europa, și toată diplomația cu flori ar privi spre localul „Tribunei“ din strada Cîsnădiei.

Visurile sînt visuri, desertăciunile desertăciuni, și e trist că mai sînt oameni, cari se ocupă cu visurile, și oameni cari le ascultă.

Declarațiunile diarului „Pesti Napló“ și ale contelui Apponyi vor servi ca epilog celor petrecute mai de curînd la Arad, și noi trăim în credință că frații din Arad și Timișoara vor veni la reson, și se vor deda cu actualitatea, care de și tristă, totuși actualitate rămîne.

Nu ne a mai ramas nici o mîngăiere pre pămînt. Pretutindinea sîntem asupriți și între noi învrășbiți din grația unor oameni cu meseria de a

FOIȚA.

„SATUL CU COMORILE.“

(Novelă localisată de Petra-Petrescu.)

Am anunțat în numărul 63 al diariului nostru aparițiunea acestei lucrări a domnului Petrescu, dorind ca această carte instructivă și totodată petrecătoare să se răspîndească în toate comunele române. Acum vom reproduce câteva capitule, arătînd mai întăiu cuprinsul cărții pe scurt.

Subiectul novelei este: Un sat prăpădit, cu oameni sîraci ca vai de capul lor, bețivi, leneși, rîutacioși, ajunge prin stăruința și abnegațiunea unui singur individ la starea cea mai înfloritoare, și devine esemplu de bogăție de oameni de treabă.

Materia e tratată în următoarele capitule:

1. Alecsandru se întoarce din războiu. Ce vorbesc oamenii de el.
2. Ce vorbesc Alecsandru în sat.
3. Ce istorisesc morariul cu mîine.
4. Alecsandru vrea să spariă, dar înzadar.
5. Alecsandru prigonit. Cum se apără în contra dușmanilor.
6. Noul învățătoriu.
7. Alecsandru ține școală.
8. Ce se întemplă în școală mai departe.

9. Școala de Dumineca și întemplantarea din moară.
10. Alecsandru capătă nume rău.
11. Irina capătă nume bun.
11. Buturugă cade în nas. Ce se întemplă mai departe.
13. Săpătorii de comori.
14. Oamenii încep a se mira.
14. Datoriile, Cassa de păstrare.
16. Cum se împuținează cărcimile în sat și ce dic bătrânii la asta.
17. Trăsnetul cade în casa parochială. Preotul cel nou.
18. Încă ceva despre noul paroch.
19. Norocul adesea te duce în perire, ear nenorocirea chiar la fericire.
20. Ce se vorbesc în lume și în țeară despre Bogățeni.
21. Noul dirigătoriu și cărcimariul Buturugă.
22. Staulul comunal trebuie măturat.
23. Datoriile trebuie să se steargă.
24. Înc'odată: Datoriile trebuie plătite.
25. Merge tot mai bine.
26. Mai sînt încă multe rele în sat.
27. Ce se întemplă cu sîracii din comună.
28. Gură puțină treabă mai multă.
29. Cum era acum satul cu comorile.
30. Botezul.

Eată acum capitulele promise.

6. Noul învățătoriu.

Alexandru ajunsese în sat după ameași. La suflet de om n'a spus de ce a fost în oraș și ce i s'a întemplat acolo. Din contră se arătă mulțumit și vorbia prietinesc chiar și cu dușmanul lui cel mai mare, cu cărcimariul Buturugă, care era cel mai bogat în comună și între deregători cel mai de căpetenie. Acesta stetea rîsfățat înaintea ușei, cu pîlăria pe urechiă, cu mînilor încrucișate și se uita trufaș în dreapta și'n stînga.

„Bună seara, d-le Buturugă,“ îi dișe Alecsandru. „D-ta ți-ai și făcut sîrbătoare?“

Buturugă dete cu capul semn de aprobare și răspunse firă a privi la Alecsandru: „eu imi căștig plata mea și numai ședînd acasă jucîndu-mă cu biciușca, cu care bat căței și alung cerșitorii.“

Aușind Alecsandru o vorbă atât de necreștinească dela un fruntaș din comună, care ar trebui să fie părintele sîracilor, al orfanilor și al vîduvelor, îl cuprinsese fiori răci priu tot trupul. El își iuți pașii ca să scape mai de grabă din apropierea lui. Cu atât mai bine îi cădă însă când, trecînd pe dinaintea morii, zări pe frumoasa Irină, care ședea pe-o laviță în nmbra jucătoare a unui cîreș și cosea cămeși nouă. Fața ei se rumeni, îndată ce vîdă pe

învrăşbi. Scisiunile interne bisericesti din mila lui Dumnezeu şi a oamenilor cu nou titlu politic fură verite şi în politică, viaţa socială şi colegială.

Declaratiunile din „Pesti Napló” sunt sinonime cu cele ale oamenilor nostri parte orbiti de patimă, parte obscuri din fire. Colo ideia de stat unguresc, ici naţionalism opoziţionalism de fasonul cel mai nou. Lucrurile merg mână în mână, şi dacă vor merge mult aşa, nu trebuie spirit profetic spre a putea spune, unde ajungem.

Cam ciudată situaţie, însă aşa e lumea. Cine vede că nu e bine, trebuie să-şi inchipuească, că e bine. Da, da, căci aşa ni se spune.

Revista politică.

În lumea mare este pace şi pacea se va susţine cu ori ce preţ. Congresul din Londra pentru regularea lucrurilor în ţeara faraonilor, odinioară atât de fericită, îşi urmează lucrările sale.

Croaţia lucră cu bărbăţie şi Dr. David Starcević îngrigesc de momente sgomotoase, ca bieţii deputaţi să nu se urească cu monotonia.

Serbia şi Bulgaria încă nu s'au încăerat, simţind instinctive că Europa voiesce pacea. Şi cumcă Europa pacea o voiesce, dovedesce discursul principelui Bismarck la adresa Franciei, discurs pronunţat Vinerea trecută în parlamentul Germaniei, din care noi nu tocmam de a dreptul din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” estragem următoarele:

Dacă dăce dnul deputat Bamberger, că nu ne putem apăra de „bobérnaci” atunci eu trebuie să localisez cestiunea, ca astfel să putem fi siguri atât faţă cu Anglia cât şi faţă cu Francia. Dacă însă a făcut-o aceasta dl deputat Richter şi anume prin amintirea poziţiei dela Metz, atunci eu sunt convins, că aceasta este ear o expresiune a consimţirii lui cu politica cancelariului şi a buneivoinţei sale faţă cu mine. Dar prin aceasta nu mi-a făcut el diplomatice vr'un serviciu, subliniind şi reproducând aceasta dăcere. Însă nu strică nici aceasta; relaţiunea noastră cu Francia şi în special relaţiunile mele personale sunt aşa de bune, încât dl dep. Richter nu este în stare să le strice. (Sgomot în stânga). Mi-a aduc aminte de timpul după pacea din Frankfurt, care dacă se primea numai de fracţiunile curat opoziţionale şi nu de toţi, în scurt timp am fi avut earăşi războiu. În anul 1875 mi s'a spus aici, (aceasta se întâmplă atunci din centru) că deciderea asupra războiului sau a păcii, atărnă de Rusia şi noi am fi dependenţi, scurt: poziţia noastră după pacea din 1870 era: sau aceasta poziţie este precare sau se începem un al doilea războiu ca Friederich cel Mare. Elementele nu lipseau cari să nu cerce a provoca aceasta posibilitate. În Francia era ceva natural, pentru că ranele din lupta de apărare nu se vindecaseră, apoi şi la alte naţiuni nu lipsea aplecarea ca să provoace şi să facă probabilă eventualitatea unui războiu, şi totuşi dlor trebuie să-mi documentaţi, că politica de astăzi, aşa cam 14 ani dela acel timp când un războiu foarte apropiat se aşteaptă în scurt timp, în cât putem vedea în jur de noi, nu ne ofera prospectele cele mai pacifice şi o imposibilitate absolută de a ne putea incurca în războiu într'un timp de tot scurt, (bravo!) şi anume însă că noi am stat în relaţiunile cele mai cordiale şi netulburate cu regimul francez de atunci şi de acum şi că cuvên-

tu meu de atunci a fost de ajuns de a linişci pe deplin regimul francez asupra vederilor noastre pe viitoriu. (Bravo!)

Aceasta este foarte mult numai ce priveşte relaţiunile istorice după cum ele s'au desvoltat dela anul 1870, încât politica noastră să fie întimpinată cu atâta încredere de mai multe guverne, şi eu ve pot asigura, că aceasta încredere reciprocă există acum şi va exista şi pe viitoriu.

Aşa dar purtarea noastră faţă de Francia şi faţă de guvernul francez — pe care partidele şi jurnalele o arată ca şi când ar dori să aibă mâne războiu — este amicală şi plină de încredere ca şi cu cealaltă Europă, şi nu este nici o temere, că ar sta în puterea unui orator opoziţional a ne aduce în perplexitate cu Francia şi cu guvernul ei, şi că acela ar putea esopera posibilitatea unui războiu dacă vorbesce despre ea. Între noi şi între guvernul francez domnesce deplina încredere basată pe onestitatea şi sinceritatea conduitei din ambele părţi şi basată pe bunăvoinţa, cu care noi primim aceea năsuinţă din partea francezilor, care nu este îndreptată chiar spre restaurarea organisării de mai nainte nenaturală şi care datează dela Ludovic al XIV încoace. Însă în prezent nu este nici un temeu a se teme că politica franceză ar merge într'acolo, şi eu me bucur, că domnul deputat Richter prin resuscitarea cuvântului Metz, mi-a dat ocaziune a linişci pentru prezent şi pentru viitoriu nu numai dieta ci şi întreaga noastră populaţiune despre posibilitatea unui războiu cu Francia până când domnesc prevederile umanitare. (Bravo! în dreapta).

Din nordul Transilvaniei.

Domnule Redactor! În interesul adevărat al bisericii noastre şi al neamului românesc te rog, să binevoiesci a publica în „Telegr. Rom.” aceste rânduri:

Când a apărut „Tribuna” în Sibiu, se bucurau mulţi, vădând cel puţin limbajul cel calm şi tonul cinstit, în care scria. Cei ce cunoscneau însă împregiurările, sub cari şi motivele, din cari s'au înfiinţat consorţiul „Tribunei”, şi cunoscneau atât pe oamenii consorţiului, cât şi pe neofii cari diregeau la acest diariu, — aceia se aşteptau dela început cu necălăturile şi anatema dela „Tribuna” în spate, şi vădând tonul ei cel cuvinčios, poveşteau că aceasta este numai o voce sirenică, spre a atrage abonaţi mulţi.

Durere, că lucru aşa s'au întâmplat, *ut figura docet*. Reutatea şi pofta de resbunare, — care se vede a fi fost un motiv la înfiinţarea „Tribunei”, — nu au putut rămânea mult timp sub spuđa vorbeii pacifice. S'au mai adaus şi pofta acţiunilor după câştig (între cari se afla şi un vechiu asesor consistorial), temerea lucrătorilor, să nu-şi piardă plata, şi vênatul de a câştiga abonaţi noi ceca ce o mărturisesc însăşi „Tribuna”, şi eată ca acum „Tribuna” se află în elementul seu, ea propagă fără sfială: ura şi discordia între fraji, provocând a eschide din societate pe fraji de un sânge şi o credinţă, şi a rumpe cu ei ori ce legătură socială şi colegială. Au nu sânt acestea tot atâtea principii nemorali, producătoare de discordie, disordine şi nimicire? — La pofta de resbunare şi de câştig se mai adauge în urmă uşurinţa de minte copilărească, punându-se la aceste bazacorii coroana, prin anatema sau afurisenia, pronunţată de „Tribuna” în ton şi mod serbătoresc. Şi pentru ce acestea? pentru că unii ca activisti relativ la *modus procedendi* în politică au alte idei şi convingeri.

Fac excepţiune de dl Slavici, că nu cred, să fi eşit acestea din peana unui bărbat serios şi cu erudiţiune înaltă.

Altfel dânsul poate să fie omul sciinţei, cu politica „Tribunei” însă e daună — că-şi perde înaintea multora din nimbul seu.

Redactorul răspundătoriu însă al „Tribunei” este Cornel Pop Pacurariu. Acest tînăr abia de doi ani an absolvat teologia în seminarul din Blăş, şi necăpătând alt oficiu, au fost câte-va luni scriitoriu la un avocat, apoi un an dascăl în Roşia, şi eatăl că acum este redactorul lăudatei „Tribunei”.

Nu este dară mirare, că principiile de ură etc. (propagate în „Tribuna”) la unii nu priad rădăcină, nici temere de afurisenie, fraji unii sciū că un dascăl gr. cat. ar putea înveţa mai bine pre copii politica, şi că afurisenia numai dela popă sântit cu mare dar ar mai putea băga frică în copii politici.

Este dară ruşine, este mirare, este trist lucru, când sub astfelu de împregiurări principiile şi sfaturile date de „Tribuna” aceasta priad rădăcini la unii protopopi şi preoţi ai bisericii noastre gr. or. Scurţi la vedere, şi timpiţi la minte, trebuie să fie aceia, că nu cunosc nici intenţiunile nici pre oamenii „Tribunei” ei se compromit pre sine şi compromis biserica, când ei ca propoveditori ai păcii, ai blândetei, şi ai iubirii creştine cutează fără ruşinare a dechiara în public, de a fi rupt ori ce legătură socială şi colegială cu unii fraji preoţi de aceeaşi relege numai din motiv, că acestia în cele politice au alte idei şi convingeri, — şi ai presenta publicului ca pre nişte lăpădături, sau oameni de nimica, eschisi din societate, precum au făcut protopp. Droc cu soţii sei, şi cei dela Selişte, şi precum se vede, că ne înfăşioşădă un corespondente (la trebuinţă îl voiu numi cu numele) în Nr. 50 al „Tribunei” pre preoţii din protopopiatul Sighişioarei în duşmăniă, despărţiţi în două tabere încărcând cu vorbe de ocară pre cei ce s'au folosit de dreptul alegerei deputaţilor dietali.

Lumea şi streinii se miră de o astfelu de purtare ne-qualificaveră şi cutezanţă oarbă, prin care se vatămă în public onoarea unor preoţi cinstiţi, şi se întrebă unde este cultura creştinească a acelor cutezători? unde este disciplina bisericească?

Însă ca să nu creadă streinii — după cum şi vorbesc — că aceşti preoţi rătăciţi, sânt cine scie ce persoane sau matadori în afacerile bisericii, afle, că nu este aşa mare mirare în urmă, când doi sau trei şefi din protopopiate, cari abia au înveţat vr'o 6 clase gimnasiale, apoi ca preoţi şi au câştigat testimoniul de maturitate, făcând examenul cum au putut, şi ajungând cum au putut — de conducători a unor tracte de rangul prim, — când — dăc — oamenii fără studiu, fără tact, fără judecată pătrundătoare, orbecă în întunec, se ieau după sfaturile fostului dascăl tînăr gr. cat. acum redactor al „Tribunei”, şi apoi conduc şi preoţiimea gr. or. din tract la poticnire, în loc să o lumineze cu sfaturi bune despre starea lucrurilor.

Dară nu avem noi disciplina bisericească? Aşteptăm dela capul bisericii noastre şi dela consistoriu să pună capet la astfelu de anomalii, să apere onoarea preoţilor atacaţi, să pună sub cercetare disciplinară şi să pedepsească esemplariu pre ei ce prin declaraţiuni publice îndrănesc fără nici un temeu a vătămă onoarea preoţilor cinstiţi şi a compromite vađa şi disciplina bisericii noastre!

Cetăţi unde-va, că frajii nostri români, preoţi gr. cat. să fie făcut astfelu de declaraţiuni compromitatoare? nu! nu, pentru că-şi cunosc chemarea sciū respecta disciplina bisericească, şi sciū preţul vađa bisericii.

Sinodul arhidieceasan viitoriu, cred că nu va lăsa lucrul într'atâta ei va cere dare de seamă dela consistoriu despre paşii făcuţi faţă cu purtarea acestor preoţi cu declaraţiunile. Sinodul apoi încă şi va face datoriunţa.

Un deputat sinodal în confelegere cu mai mulţi deputaţi.

Alecsandru, îi întinse mâna tremurătoare, îi surise cu dulceaţă şi ochii îi scilipiau de lacrimi.

„De ce plângi, Irinuţă?” strigă Alecsandru păriat.

Irina şi terse iute ochii, zimbî mai prietinesce şi dişe: „Astăzi nu-ţi spui, Alecsandre dragă. De altă dată da.” — Ea i se pără mai frumoasă şi mai dragălaşă de cum o văduse de altă dată. Dar ori cât o întrebă nu pută afla de ce a plâns.

După acestea îl întrebă Irina:

„Ei, dar tu ai fost la oraş. Aide, me prind că ţi-ai făcut chetul. Poate vei fi şi jucat p'acolo cu fete frumoase? Cum? — Alecsandre suspini? Ei, ei! asta nu-mi place. Văd că te trage dorul eară la oraş şi că nu-ţi place mai mult în comuna noastră sêracă.”

Aşa grăia dânsa, ear el trist, plecă ochii în jos fără a răspunde ceva. Irina s'apropia mai tare de el, îi prinse mâna într'a ei şi continuă cu voce tremurătoare încât abia se putea auzi:

„Alecsandre, dragă Alecsandre, ce-ţi lipsesce? Spune-mi drept, ce te supără?”

„Copilă” strigă Alecsandru rădicând ochii pre ceriu, „D-geu scie, eu aş pute fi fericit, precum şi sânt şi în lume nicări mai fericit, ca lângă tine pentru că eşti un înger. Pe mine me supără oamenii. Cunosc atâta şi între ei cea mai mare parte

de tot stricată. Privesc numai odată calicia oamenilor din Bogata? Când s'ar împintena cătuşi de puţin, s'ar pute mântui. Dar bieţii oameni sânt socotiţi şi priviţi drept dobitoace, şi avuţilor împietriţi la inimă, tocmai le place asta. Deregătorii îşi ţin sluşbele numai, ca să-şi mulţamească mândria lor să fie puternici şi să tragă tot felul de foloase. Ei înşea pe orfani, jăfuesc vênurile şi n'au nici simţire nici conştiinţă. Astfelu în comună creşce răul, în cele mai multe case lipsele creşce din dî în dî, şi nime nu vrea să întindă mâna de ajutoriu. Avem o stăpânire — n'ar fi pomeană de ea! Domnii aceia vreau să domnească, numai spre a se îngâmfă şi îmbogăţi, dar a vindeca ranele, necazurile poporului, din temelă, la asta nu se ţin domnii lor îndatoraţi. Toţi se uită numai să fie domni mari să-şi petreacă în sburdări şi să aibă părale; vor să-şi înavuţească numai familiile lor; şi aici o mână spală pe cealaltă, unu corb nu scoate ochii altui corb şi ţeara se face tot mai sêracă. De acestea nu le pasă d-lor nimic. Ba încă aşteaptă laude pentru înfelepciunea şi mila lor faţă de popor, — aşa sânt de blăstemaţi şi fără de suflet.”

„Ah!” dişe Irina, Alecsandre, scumpul meu Alecsandre, de ce te necăgesci tu pentru asta? Este în ceriu un D-geu drept, acela va judeca pe toţi cari nu-şi fac datoria. Şi apoi nu eşti tu de vină că e sêrac poporul. De ce te superi dar?”

„Poate-mi-ar plăce în iad,” răspuse Alecsandru, „unde trebuie să veđi blăstemaţiile diavolilor şi chinul bietelor suflete? Tocmai aşa nu-mi place pe pământ, unde ved ticăloşia d-lor din oraş, reutatea crâşorilor nostri din sat, cari înglodă mai afund în noroiu pe bietul popor, în loc să l ridice, după cum sânt chiamaţi. Pe urmă, dacă nefericiţii din desperare se fac ucigaşi, înşea, fură, sau omoară, îi spëndură cu alaiu într'un mod foarte mişcătoriu; sau, când îi ved, că grigesc mai tare de animale, decât de copii lor, rid cu multă plăcere. Nu e asta un felu de iad? Şi oare nu din sêraciă au ajuns cei mai mulţi din sătenii nostri asemenea vitelor: greţoşi, neciopliţi, necuraţi, nesimţitori. Oare nu singur din păcatul sêraciei au ajuns a fi mai răi decât dobitoacele necuvântătoare, adevă arţagoşi, bătaioşi, clevetitori, cari se bucură din inimă de paguba altuia, lenesi, numai să mănce şi să bea?”

Înveţătoriu cel bătrân încă a păţit'o cu beţia,” dişe Irina. „Alaltă noapte, venind beat dela birtaşul Cracăna, trecând peste gârlă, a lunecat de pe puncte şi s'a înecat. L'au aflat numai ieri dimineaţa şi astăzi i-a fost înmormântarea. Din norocire nu are familiă.”

Alecsandru fu tare surprins de scirea asta şi începu a se informa de multe amănunte. Pe urmă se depărtă îngândurat. Irina nu înţelegea, ce i-a trêsnit deodată prin cap. Auzi însă în Dumineca

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Dobra, 26 Iunie 1884. Domnule Redactor! Nu știu cărei împregiurări se ascriu, că nime la nici o foaie de ale noastre nu a comunicat cele întâmplătoare cu ocaziunea alegerii de deputat în cercul Dobra. Singur dl „Cassiu” din Deva, corespondentele „Gaz Trans.” în Nr. 85 în raportul său despre corteșile de deputați în cottul nostru Huniadora amintesc, că corteșul principal, președintele tribunalului reg. din Deva îndemnă pe alegători a vota pentru candidatul „aristocraților.” Din espresione „candidatul aristocraților” s’ar vedea că dl Cassiu e pe deplin informat despre incidențele, cari au cauzat acelea corteșiri, — le retace poate din considerațiuni amicabile personale ce le va fi având cu respectivii, sau ca nu cumva se suferă politica pasivă!

Dar ca cel puțin pe viitoriu să ne scim acomodă față de unii dintre acei domni, cari și dau aerul de mari conducători ai ținutului Dobra-Ilia în toate afacerile publice naționale și chiar bisericesci, me voi încerca — post festa — cu permisiunea st. redacțiuni a foiei „Tel. Rom.” a descrie premersele alegerii de deputat a cercului Dobra.

Încă înainte de închiderea sesiunii dietale minoritatea disparentă a maghiarilor, la inițiativa aristocraților, proclamă de candidat dietal pentru acest cerc pe Szereday A. cu program guvernamental.

Față de aceasta candidatură românii, cari compun majoritatea alegătorilor din cerc, se purtau indiferent. Forța împregiurărilor aducea cu sine, ca toți alegătorii români numai astfel de ținută să observe, căci „aristocrația” candidatoare în lipsa de contra candidat nu avea lipsă de voturile românilor și așa nici de agitări, corteșiri etc.

Întreg cercul de alegere era în deplina linisce. Dar ce posnă?! pe ziua de 17/29 Maiu prin un bileț respective bilete tipărite românește și subscrise: „Comitetul” se invită alegătorii la o conferență confidențială în Dobra, la care conferență, — țiec bilețul convocatoriu, — „se va prezenta și candidatul nostru dl Dr. Lánczy Gyula spre a-și da programa”. În sala destinată pentru ținerea acelei conferențe, se adună cu aceea ocaziune o parte dintre alegătorii români, între cari mulți au fost seduși de subscrierea: „Comitetul”; — tot cu acel prilegiu se prezentează la cestionata conferență, alegătorii maghiari și aristocrații și cu candidatul lor Szereday A., pretorele cercual și alți funcționari.

Intr’o odaie laterală a salei de adunare era fiitoriul contra candidat dietal Dr. Lánczy, jidan din Pesta, cu program tot guvernamental însoțit între alții de dl avocat Olariu A. din Deva, membru al comitetului electoral central a cottului Huniadora și de dl Susman G., directorul scoalelor capitale din Dobra și membru al comitetului local electoral. — Cam după o așteptare de o oară vine în adunare dl Susman cu propunerea, ca să se invite prin o comisiune noul candidat spre a-și desfășura programa.

Adunarea însă cere a se înfățișa mai întâiu „Comitetul” care a convocat conferența, la ce dl propunătoriu în tacendo se retrage în odaia laterală unde era candidatul Lánczy et consortes. — După o pauză de cam o jumătate de oară întrevine dl pretore și după ce la repețitei invitări, ca să se prezenteze deci în adunare cei ce doresc a o conduce, sau cei ce au convocat-o dar nepresen-

tându-se nime dechiară adunarea de disolvată. — Dar ce? dnii Olariu, Susman et tutti quanti în alianță cu unii fii de ai lui Israel nici după fiascul făcut de conferența convocată de „Comitetul” nu se lasă.

Așa erau doi candidați cu una și aceeași programă cu deosebirea, că unul era a maghiarilor respective a „aristocraților,” altul a românilor respective a amintitorilor conducători al căror preceșt era, să aretăm noi aristocraților, că nu sunt ei „aici dă-tători de ton”?! De aci apoi lupte atât de una cât și de cealaltă parte.

A trebuit deci să vină dnii Olariu—Susman, din ce motiv? vor sei dlor mai bine ca să dea ansă președintelui dela tribunalul din Deva și întreg aparatului administrativ ca prin ingerența lor să conturbe și să compromită ținuta alegătorilor români „îndemnându-i a vota pentru candidatul aristocraților”.

În vârtejul agitărilor de corteșiri pentru Lánczy, dl adv. Olariu a comandat prin promisiuni, amenințări și prin influința sa de avocat, deputat sinodal, conexiuni de nemotenie etc. pe o parte a preoțimei din tractul Iliei aflătoriu sub binecuvântata administrațiune a unui preot bătrân, care și când ar sei n’ar mai putea conduce tractul.

Între astfelu de sbuciumări și frecări sosesc în fine ziua alegerii de 12 Iunie când D-nii și oamennii lui Lánczy fac al doilea fiasco. — „Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus” sau mai potrivit *ridicula nula*. — Cum? cum nu? vor sei cei interesați! Destul că în presara zilei de alegere Lánczy își lasă flamura, placatele, bancheturile și toate aspirațiunile oamenilor sei și se cam duce în jos cătră Arad Pesta, ear dl adv. O. et consortes des de dimineată în ziua alegerii pleacă în sus cătră Deva. — Astfelu aristocrați aclamează de deputat dietal pe candidatul lor Szereday A. *Triumvir*.

Nr. 182. 1884.

Onorată preoțime tractuală.

Mi iau voie a Ve aduce la cunoștință, că esamenile publice la scoala noastră capitală gr. or. din S. Sebeș, se vor începe în 27 Iunie 1884. v. și se vor continua în 28 și 29.

Scopul pentru care ve notifică aceasta este, să ve atrag atențiunea fraților voastre și prin frațiile voastre învțătorilor respectivi, ca fiecarele după putință, să participe la esamenarea elevilor supra-numitei scoale, din diferite obiecte de învățământ propuse; ca așa din responsurile elevilor și din întrebările învțătorilor, să-și câștige oreși cari convicțiuni; Până încât metoda observată a fost conformă regulilor pedagogiei moderne? Până încât a înlesnit sau îngreunat învățământul? Și câte alte foloase practice, ce poate trage la asemenea ocaziuni un învățătoriu devotat chemarei sale.

Nu încape indoială, că atât frațiile voastre, cât și învțătorii concernenți veți primi cu plăcere în cunoștințarea ce Vi-o aduc, și veți grăbi a participa la esamenile elevilor scoalei amintite.

Totodată Vi se împărtășesc, că cu ocaziunea aceea, și anume în 28 Iunie la 5 oare p. m. se va ținea și adunarea desp. reun. inv. din protopresbiteratul S. Sebeșului, amânate din a III-a și de rusalii a. c. cu programa anunțată. La care adunare să așteptați să participe, fără deosebire fie-care învățătoriu; Față

cu cei absenți, se va face întrebuintă de §. 9 din statute.

S.-Sebeș în 6 Iunie 1884.

Oficiul protopopesc.
Ioan Tîpiciu m. p.

Declarațiune *).

În organul „Telegraful Român”, ce redigeți Nr. 69 a. c. prin corespondența ddto Cohalm 12 Iunie, și subscrise „Silviu”, — subscrise sum agravat din partea unui individ, — carele din conținutul acelei corespondențe apare de un mare adorator al programei din Pesta, — că cu ocaziunea alegerii de deputat dietal în cercul „Cohalm”, — prezentându-me acolo — nu pentru de a ținea pe preoții și poporeni din comunele ce sunt mie subordonate, în pasivitate, — ci a-și fi avut menițiunea de „Corteș” în favoarea reșitului deputat opozițional „Bakon”, — cu carele a-și sta în strânse legături amicale.

Față de aceasta aserțiune lipsită de adevăr, în sinuată din pura malițioasă resbunătoare de sigur, din motivul prea ușor de dedus precum aceasta o atestază conținutul acelei corespondențe, — că nu au reușit după placul autorelui corespondenței din cestiune deputatul guvernamental, — ridicată aceasta calumnia de un desertante dela stindardul național, prin compromiterea solidarității și sânta cauză națională, — subscrise în interesul caracterului meu românesc și a reputațiunei mele oficiale, — me vîd prin aceasta necesitat a declara; că față de gravamenul din cestiune nu me voiu demite la nici un fel de răspuns în meritul lucrului, — până atunci până când nu voiu cunoaște și sei numele conumele și letteria autorelui acelei corespondențe — voiesc să știu cu cine am de a face! — ear mult cercata noastră națiune să și cunoască, — dorere, — pe un „rătăcit”, — și „inimicul ei!”

Sighișoara în 20 Iunie 1884.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Cuitare publică.

La redacțiunea noastră pentru nenorociții prin foc și grindină din Merghindeal au intrat următoarele contribui:

1. Dela domnul Paul de Dunca cons. gub. în pens. 5 fl.

Ceia ce pe calea aceasta se cuitează.

Redacțiunea.

Varietăți.

* (Programa esamenelor publice dela scoala capitală rom. gr. or. din S. Sebeș cu finea avului scol. 1883/4.)

Mercuri în 27 Iunie v. dela 8—11 oare a. m. clasa I de băeți. Dela 3—6 p. m. clasa I de băețe.

Joi în 28 Iunie v. dela 8—11 oare a. m. clasa a II de băeți. Dela 2—5 oare p. m. clasa a III-a și a IV de băeți.

*) Dăm loc acestei declarațiuni a domnului administrator protopresbiteral Moldovan pentru curiositatea ei mai mult. Causă națională! Sânta solidaritate! Ce au acestea de a face cu alegerea domnului Bakon? Ce are comun cu alegerea din cestiune caracterul domnului Moldovan și reputațiunea Dsale oficială? Măi frate! reputațiune oficială la alegere de deputat contra programei ecumenice naționale dela Sibiu! Și încă reputațiune de administrator protopopesc! Cine a scris nu impoartă, ci ce este scris.

„Redacțiunea.”

viitoare, în care se strinse, după biserică, tot satul ca să se înțeleagă despre alegerea noului învățătoriu. Alecsandru încă se duse la adunare. Irina stă de o parte între fete și femei. Ea tremură de frică, că Alecsandru va vorbi ceva, ce nu va plăce sâtenilor, de aceea rugase pe tatăl seu, ca să domolească pe Alecsandru de-l va vedea ațitat. Morariul nu se depărta de lângă el.

În adunare se rădică cel dintâiu din mai marii satului, Buturugă, și dise: „Oameni buni! sciiți, ce s’a întâmplat cu dascălul Cracăna, și acum n’avem dascăl. Deregătoria asta este neînsemnată, împreună cu multe greutăți, pentru-că sciiți bine și plata e o nimica toată, patru-deci de fiorini! Din parte mi trebuie să mărturisesc cu plăcere, că am aflat un bărbat harnic, care vrea să primească postul ăsta. Ve fac deci propunerea să-l alegeți. Acesta e co-jocarul Rădăcină. Mesteșugul lui îi merge rău — și e neam cu mine după mamă.”

După el se scoală al doilea fruntaș, cărciumarul Creangă și propune și el pe un biet vîr al seu, pe schiopul rotar Cremene. ăsta e și mai puțin adăuse Creangă, el se mulțamește cu 35, în loc de 40 fiorini.

Rădăcină băgând de seama, că cei mai mulți se dau pe partea lui Cremene, începu a-l injura în tot chipul și se imbiă cu trei-deci de fiorini. Rotarul

asa se mânia pentru asta asupra lui, încât îi strigă cum îi venia la gură: prăpădit, tâlhar, preacurvar și altele. În sfârșit se imbiă cu două-deci de fiorini.

Cojocarul, verde de turbat strigă, că va trage la judecată pe Cremene pentru astfel de vorbe, dar cu o simbră așa ne însemnată nu va fi nici odată dascăl.

Fiind-că acum nu se imbiă nime mai departe pentru că nici un om de treabă nu se îndeasă la o deregătoria urgisită din bătrâni și căutată de calici ca degetul, fruntașii satului erau hotărâți a încredința dascălia lui Cremene, ca să mai agonisească și el ceva pe lângă meseria lui. Pentru că ceva scrie și ceti scia și dînsul.

Atunci deodată sare Alecsandru, roșu și galbin în față de cătrănit și strigă:

„Purcarului și vâcariului, care ve mână vitele la câmp, îi plătiți mai mult decât învățătorului vostru, care ve cresce copii și copilele în frica lui Ddeu și alte lucruri folositoare. Dar copii voștri sînt oameni după tipul lui Ddeu, nu dobitoace necuvântoare. Nu vî este rușine de păcatul ce faceți? — Știu prea bine că lada satului e totdeauna goală când trebuie să dați pe ceea ce este de lipsă și că bieții oameni, cari abia au ceapă și mămăligă, nu-și pot plăti învățătorul, de aceea me îndatorez a ve fi învățătoriu și nu ve cer nimic... Mai dic odată: vreau

să fiu învățătoriu și nici comuna, nici singuraticii, să nu-mi plătească o para chioară!”

Oamenii se uitau unii la alții cu gurile căscate. Nu-și credea urechilor. După-ce se mai desmeticiră unii strigau, că nu le trebuie dicînd, că vrea se le vîndă sufletele copiilașilor diavolului. Cei mai mulți din contră gîndiau, și cu tot dreptul, că învățătoriu mai efin nu-și pot căpăta, și astfel strigau și făceau larmă, că Sandul să le fie învățătoriu. Făcîndu-se alegere, partida lui Cremene cădu.

Irina, auzînd acestea, era să-i crepe obrazul de rușine. Alecsandru se primească a fi învățătoriu! pe când în sat numai purcarul și păzitorul de noapte erau mai pe jos decât învățătoriu! Numai de cât o tuli la moară, ca eșită din minte și ca și când i s’ar fi întâmplat cea mai mare nenorocire. Chiar și morariul supărat, clătina din cap dicînd: mi se pare, că lui Alecsandru îi lipsesce o doagă.”

Alecsandru rămase la hotărîrea lui. Deregătoria satului l-au și propus de învățătoriu la locurile mai înalte. El se duse acum la oraș, făcu esamenul de lipsă și fu întărit în toată forma.

(Va urma)

Vineri în 29 Iunie v. dela 9—12 oare clasa a II-a și a III-a de băte. Dela 4—6 oare p.m. Gimnastica. Visitarea scoalei de pomărit și încheierea anului scolastic.

La acestea examene publice, se invită cu toată onoarea toți amici și binevoitorii scoale noastre.

S. Sebeș în 19 Iunie 1884.

Conferența învățătoarească.

* (Postal). S'a instituit un post de magistru postal în Válaszut, comitatul Clușului. Condițiuni: cațiune 100 fl.

Emolumente 200 fl., pausal de cancelarie 40 fl. și de transport 420 fl.

Suplicele sînt a se trimite în termen de 3 săptămâni la direcțiunea de poste în Sibiu.

* (Postal) Pentru o mai promptă comunicațiune între Seps-Szt.-György și Tusnad prelângă posta cu doi cai se mai institue una cu un cal pe timpul dela 1 Iuliu până la finea lui August.

Mersul:

Pleacă din Seps-Szt.-György seara la 6 oare — m.
Pleacă din Málnás „ la 8 „ 10 m.
Pleacă din Bükszád „ la 9 „ 35 m.
Ajunge la Tusnad „ la 10 „ 45 m.

* (Cas de moarte). La 14/26 Iunuiu a. c. a repausat în Deva pretorele Cercului Branului, **Simeon Piso** în etate de 46 de ani.

* (Scolar). Examenele de vară, dela scoala ortodoxă-română din Orăștia, cu finea an. sc. 3. se vor ținea Duminică în 24 Iunie st. v. în ordinea următoare:

Înainte de ameați: Dela 10—1 oară cu clasa fetițelor, sub presiul dlui inspector tractual N. Popoviciu.

După ameați: Dela 3—6 oare cu clasa I de băieți sub presiul dlui Ioan Mihaiu, președintele scaunului scolar.

Dela 3—6 oare aceiași ți, cu clasa II și a III de băieți, sub presiul dlui inspector tractual.

Orăștia, 16 Iunie, 1884.

Direcțiunea scolară.

* (Avis) Înființându-se aici în Reșița mont. prima tipografie română în Bănat a dlui Simeon Popcean, m'am ținut de o datorință patriotică, a spriginii și din parte-mi aceasta întreprindere națională, însărcinând pe d. Popcean cu tipărirea opului „Zur Geschichtsforschung über die Rumänen“, ear din cauza aceasta, aparința opului se va întârzia cam până la finea lui August a. c. ceea ce o aduc prin aceasta la cunoștința on. dñi colectanți și prenumerați.

Reșița mont., 26 Iunie 1884.

Cu deosebită stimă.

P. Broșteanu.

Loterie.

Mercuri în 2 Iulie 1884.

Brünn: 87 74 50 82 54

Bursa de Viena și Pesta.

Din 1 Iuliu n. 1884.

	Viena	B-pestă
Renta de aur ung. de 6%	122.—	121.75
Renta de aur ung. de 4%	90.75	90.80
Datorie de credit austr.	79.85	100.—
Datorie de stat austriacă în argint.	81.45	81.20
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Acțiuni de bancă de credit ung.	298.50	299.—
Galbin	5.76	5.75
Napoleon	9.67 1/2	9.67
London (pe polița de trei luni)	121.70	121.55

ad 2427 Epitr. 1884.

Licitațiune.

În 15 Iuliu a. c. stilul nou la 10 oare înainte de ameați se vor vinde pre calea licitațiunei publice în casa parochială gr. or. din **Reghinul săsesc două mii lemne de brad** în grosime de 12 policari din pădurea comunei bisericesci gr. or. **Polēt (Palota)**.

Condițiunile de vîndare se găsesc în espeditul venerabilului consistoriu archidiececan din Sibiu, la oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Reghinul săsesc și la oficiul parochial gr. or. din Polēt.

Sibiu, 1 Iuliu 1884.

[754] 1—3

Comisariul consistorial.

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerț franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articolelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

încă ne mai audeți

și espedează atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care provisiune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mai bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de cari are necondiționat lipsă ori ce economie de casă și fie-ce familie, și fiind-că societatea are filiale și în: **Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petropole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin**, așa dară unde cumpără mai întreagă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarchiei austro-ungare vor folosi această ocaziune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta neceșibilă.

a pus în uimire lumea întreagă.

Voiește cine-va să aibă ceva într-adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelângă aceasta încă ceva ne mai pomenit și neceșibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocaziune seumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult.

Cu stimă

Societatea de comerț franceză.

În magazine este depositat următorul număr de marfe:

- 5000 de oroloage de busnarin — Cylinder din platina cea mai fină de argint, regulate pe min-tă, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr. — Un obiect foarte elegant. Cu o garanță pentru mersul acurat de 5 ani.
- 2325 oroloage-Anker cu 15 rubine (curate) adevărate, repasate pe secundă escelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperișurile sînt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanță de: 5 ani.
- 3650 oroloage remontoir de aur dublă, de tras la toartă, fără chei, cu uvrăgiu fin regulat de platină, recunoscut de orologiu cel mai bun și eftin în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.
- 1400 oroloage adevărate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loți, de tras la toartă, fără chei, cu întocmire pentru arătătorii și cu uvrăgiu adevărat de platină privilegiată, repasate pe secundă, un preț neceșibil, într-adevăr ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.
- 4200 oroloage franceze de deșteptat, și ca oroloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcușgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ca modate pentru fie-care familie și pentru fie-care meserăș.
- 4980 mantele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate mărimile, de o parte ca palton elegant, de altă parte cu manta de Kautschuk, prin carea nu străbate frigul și umedea, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestimentul cel mai practic și mai eftin: o căciulă (coif) elegantă tot la acest vestiment cu 1 fl.
- 6500 duse de unelte de mîncare de argint de Britania. Marfa cea mai bună și mai grea adevărat engleză. Singurul și unicul fabricat în lume, care după o folosire de 30 de ani rămâne așa de alb ca argintul curat de 13 loți, mai înainte o duse cu 12 fl. acum 12 buci la oaltă numai 3 fl. 25 cr. Toate unelte de mîncare anunțate de alte firme sînt numai imitații.
- 15000 duse de linguri de mîncat de argint de Britania, de cel mai greu fel (calitate), cari rămân totdeauna albe. Aceste linguri nu se pot deosebi de lingurile de argint cu at de 13 loți. Mai înainte cu 8 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. toate 12 lingurile de mîncare; 12 linguri de cafea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr. Cu deosebire de r. comandat.
- 2000 de linguri mari de seos supă de argint de Britania, fabricatul cel mai greu și mai solid, cari rămân totdeauna albe, mai înainte cu 5 fl., acum numai cu 1 fl. Linguri mari de lapte mai înainte cu 3 fl. acum numai cu 50 cr.
- 2180 duse de tase englezești de Britania, înfrumusețate foarte fin, mari o bucată numai cu 1 fl. 75 cr. la oaltă. Important pentru ospetării, cafenele și priviți.
- 5000 părechi de sfeșnice de salon, de oxyd de argint Britania, își păstrează sub garanță totdeauna coloraen, în fasonul cel mai elegant gotic, mai înainte cu 5 fl. acum o părechiă numai cu 1 fl. 15 cr. Foarte eftin.
- 6000 cutii de zăchar, cu coperiș argințit și cu tasă de argint de Britania, bucată numai cu fl. 1.20.
- 3570 fuste pentru dame — Jupon-Moiré, pompoase cu plisă dublu colorat, un vestiment de tot practic neprețuier, mai înainte cu fl. 7.50, acum cu fl. 2.80.
- 4780 năfrămi de iarnă, pentru dame din lăna cea mai curată, în colorile de brillant cele mai noue precum roșu, alb, sur, b-unet, violet etc., în o colorare sau în mai multe color, bucată numai cu fl. 1.25.
- 3970 năfrămi de Cachemir, negre cu ciucuri de mătăsă grei franțoești, de 10/12, de mare, o năframă de tot elegantă, folositoare și practică. Prețul de mai înainte fl. 12, acum numai fl. 3.85. Fie-care d-mă, fie avută ori sormană se și procure sub orice condiție această năframă admirabilă.
- 3000 cămăși pentru bărbați din cel mai bun Shirting cu pept neted sau după fason, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Pepturile sînt toate cuadrule.
- 5250 cămăși pentru dame cu multe broderii svețiane și pompoase, mai înainte 6 fl. acum numai fl. 2.50. Premiate pentru calitatea escelentă.
- 6000 corsete de noapte pentru dame, cu broderii admirabile și pompoase preste întreaga lor lungime, mai înainte 7 fl. acum numai fl. 2.50. Un vestiment pompos pentru fie-care damă.
- 3450 ismene pentru dame, cu p'issă și cu broderii, sau din Prima-Chiffon sau din Barchen gren, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Și pentru bărbați.
- 6000 învălituri (Plaids) de călătorie curat englezești din Londra, fabricatul cel mai greu și mai solid, într-adevăr absolut necesar pentru ăcas, familie, călătorie și îmbrăcăminte, bucată numai 7 fl. Mai înainte a costat de 5 ori atîta.
- 3900 pânză de casă — de Rumburg sau de Sternberg, de 30 de coți, țesutura cea mai bună și mai necesare pentru fie-care familie, bucată numai cu fl. 5.40, se vinde sub garanță.
- 8000 covoară (coperișe) de pat — Canevas, garantate de spălat, de 25 coți, în colorare brunetă, albastră, violetă, toate cu vergi cu fl. 5.40, învergare roșu cu fl. 6.40.
- 5450 garnituri de masă, constătătoare din 12 serviete de Damast și din o față de masă mare de Damast, totul u înfrumusețări de flori pompoase, m i înainte cu prețul de 7 fl. acum numai totul la oaltă numai cu fl. 4.85, într-adevăr necesari pentru fie care casă.
- 10000 duse de batiste (năfrămi de busnarin) franțoești cu margini colorate, cari nu și p'rd coloraen, toate tivite, o duseă numai cu fl. 1.50.
- 6000 duse de batiste de mătăsă, din mătasa cea mai fină și mai grea de Lyon, fie care bucată de altă colorare, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu dusea cu fl. 3.95. Se pot folosi și ca năfrămi de grumazi.
- 2450 duse de ciorapi (colțuni) de mătăsă americani, comodi de purtat, și sub ciorapi de iarnă, sugători de sudori, mai înainte fl. 8, acum toate 12 părechile la oaltă numai fl. 2.90, nec.sari pentru fie care.
- 1400 duse de ciorapi de mătasa americani, sănătos de purtat, de oare-ce recorse plăcut piciorul și sug în un mod plăcut sudorile, mai înainte cu 12 fl. 12 părechii, acum 3 părechii numai cu fl. 1.30. Ne mai pomenit.
- 8000 de pipe din spuma cea mai fină, cu arămi (verigi) pompoase de argint de China curat, bucată numai cu 1 fl. 95, necesare pentru fie-care fumătoriu.
- 1100 sugarete de spumă, de spumă curată și fină cu înfrumusețări admirabile florentine și cu mamea de succin în Etui de catifee fin, mai înainte cu 8 fl. acum numai cu 1 fl. 50 cr., până când singur Etui-ul este atât demn. Foarte interesant pentru fie-care fumătoriu.
- 2000 inele cu brilante. Imitațiune Fabrica ul cel mai nobil și mai amăgitoriu cu splendoarea (luciu) cea mai pompoasă și neceșibilă, puse în aur dublă, mai înainte cu 10 fl. acum numai cu 3 fl. toate în Etui foarte fin de catifea.
- 2000 de părechi de cercei cu brilante. Imitațiune. Puse (petrite) în argint curat de 13 loți, cu 2 bumbuș, cari nu-i pot deosebi nici un aurariu din lume de cei adevărați, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu părechii, în Etui fin de catifea cu 2 fl. 50.
- 1600 medaloane cu brilante. Imitațiune din aur dublă, provăduț cu imitațiunile cele mai frumoase de brilante, cari nu se pot deosebi de aurul curat. Mai înainte cu 9 fl. acum numai cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.
- 1200 brășete cu brilante, chiar ca cele adevărate, nici un aurariu din lume nu le poate deosebi de cele adevărate, cu imitațiuni de brilante, mai înainte cu 16 fl. acum numai cu 3 fl. O minune în lucruri de prețioase.
- 1750 broșuri cu brilante. Imitațiune în margini foarte fine de imitațiuni de argint provăduțe cu mai mult de 20 de petri prețioase imitate, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 2 fl. 50.
- 5000 lanțuri de oroloage de aur foarte fin imitat, lanț dublu, care nu se poate deosebi de cele adevărate, în fasonul cel mai fin de aur, bucată numai 2 fl. 50.
- 5000 cămăși de mătase — Finish, fabricat saxonice, de tot folositoare pentru înecungurarea recelei, b cata numai 1 fl. 50, o t ebuință absolută pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete cu rețea și cu lăna, fabricat american. Un obiect de trebuință absolută pentru fie-care om. Scut contra recelei, numai cu 1 fl. 50. Esceleente pentru bărbați și do mne.
- 5000 corsete de lăna lucrate cu artă, fabricat englez se, necesare pentru bărbați, doamne și copii bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 ismene de lăna lucrate cu artă, fabricat francez, o trebuință absolută pentru bărba i și doamne, garanție contra recelei, foarte elegante, bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 pachete de Himalaya, fabricat american, necesare pentru bărbați și doamne, se poartă pe corpul gol sau preste cămășă, în timpuri reci și umede, bucată cu fl. 1.50.

Ca document al solidității celei mai stricte se primesce fie-care obiect, care nu convine, înderept, și paralele se reîntorc, fie care comandă este așa dară fără risico. Comandele se efectuesc, fiă că se fac cu rambursă postală, sau că se trimite suma mai înainte, chiar așa de consciinșos, ca și când respectivul ar fi de față în persoană. Să se convingă fie-care prin o probă despre eftinătatea ne mai pomenită.

[753] 1—2

Adresa unde sînt de a se face toate comandele: **Fromm's, Depot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.**